

Kirjelmä valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta aluehallinnon uudistamiseksi

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta haluaa nostaa esille tarpeen tarkastella hallituksen esitysluonnosta (2.2.2009) aluehallinnon uudistamiseksi lapsi- ja nuorisopolitiittisen koordinaation näkökulmasta. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen 13.12.2007 hyväksymän lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman yhtenä strategisena painopisteenä on "moniammatillisuus, poikkihallinnollisuus ja monitoimisuus". Hallituksen esitysluonnos aluehallinnon uudistamiseksi tunnistaa myös aluehallinnon uudistamisessa tarpeen ottaa huomioon toimintaympäristössä tapahtuvien nopeiden muutosten asettamat vaatimukset. Neuvottelukunta yhtyy täysin hallituksen esityksen kirjaukseen, jonka mukaisesti yleisesti tunnistettu kehittämistarve on muun muassa poikkihallinnollisen yhteistyön verkostomaisuus ja organisatoristen rakenteiden kehittäminen ja uudistaminen.

Aluehallinnon työnjaon ja organisatorisen rakenteen tulisi tukea mahdollisimman kattomasti lapsi- ja nuorisopolitiittisen politiikkahahmotuksen syntymistä. Hallituksen esitysluonnoksen tehtäväjako aluehallintovirastojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten välillä ei lähtökohtaisesti kokoa hallinnollisesti yhteen lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloihin liittyviä keskeisiä asiakokonaisuuksia, vaan jakaa ne kahteen eri viranomaiseen. Tämän johdosta hallituksen esityksen perusteltu tavoite luoda selkeä työnjako aluehallinnon sekä ministeriöiden ja muun keskushallinnon kesken siirtämällä muun muassa toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alue- ja paikallishallinnolle uhkaa jäädä käytännössä toteutumatta, mikäli keskushallinnon voimistuvaa lapsi- ja nuorisopolitiikan koordinaatiota ei uloteta johdonmukaisesti aluehallintoon.

Aluehallinnon lapsi- ja nuorisopolitiittisen koordinaation puutteellisuus heikentäisi kuntien mahdollisuutta rakentaa palveluiden tuotantoon tavoitteellista lapsi- ja nuorisopolitiikkaa, johon kunnat ovat kuitenkin velvoitettuja myös lastensuojelulain (417/2007) 12 §:ssä säädetyin lapsi- ja nuorisopolitiittisin suunnitelmin, jotka otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Hallituksen politiikkariihen kannanotto 24.2.2009 toteaa, että nykyisellään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämässä "sektorirajat ovat muodostaneet turhia yhteistyön esteitä eikä moniammatillista yhteistyötä ole pystytty toteuttamaan riittävässä määrin".

Hallituksen esitysluonnoksen aluehallinnon uudistamiseksi lapsi- ja nuorisopolitiittisen koordinaatiota pystytään vahvistamaan

- määrittämällä nuoriso-, liikunta- ja kirjastotoimen tehtävät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sijaan aluehallintoviranomaiseen, johon myös perusopetukseen liittyvät tehtävät tulisi sijoittaa kokonaisuudessaan ja

- rakentamalla lakisääteisesti alueellinen lapsi- ja nuorisopolitiikan koordinaatio- ja asiantuntijaelin aluehallintovirastojen sekä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten välille. Koordinaatio- ja asiantuntijaelimen muodostaisivat keskeiset kunta-, maakunta- ja aluehallinnon virkamiehet sekä lapsi- ja nuorisojärjestöjen edustajat.

Helsingissä 27.3.2009,

Puheenjohtaja, kansanedustaja

Outi Mäkelä

Pääsihteeri

Tuomas Kurttila

JAKELU

Ministeri Kiviniemi

Valtiosihteeri Reina, VM

Valtiosihteeri Haglund, OPM

Valtiosihteeri Misukka, OPM

Valtiosihteeri Nummikoski, VM

Valtiosihteeri Alkio, TEM

Valtiosihteeri Poskiparta, TEM

Ylijohdaja Hiironniemi, VM

ALKU-hankkeen valmisteluryhmän sihteeristö